

UZASADNIENIE

W pozwie z 1 lutego 2017 r. skierowanym przeciwko (...) z siedzibą w P. prowadzącej działalność w Polsce poprzez (...) Spółkę Akcyjną Oddział w Polsce oraz (...) S.A. w W., A. S. wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych na swoją rzecz kwoty 310358,32 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę i odszkodowania za szkodę na osobie, poniesioną w związku ze zdarzeniem drogowym w Ł. w dniu 15 października 2014 r., w tym:

- 157500 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę;
- 486 zł tytułem odszkodowania za poniesione koszty leczenia;
- 136172,32 zł tytułem odszkodowania za utracone zarobki (tj. 51172,32 zł tytułem zarobków utraconych w okresie od października 2014 do końca 2014 r., 85000 zł tytułem zwrotu kosztów związanych z koniecznością zatrudnienia osoby trzeciej, która poprowadziła działalność gospodarczą powoda w okresie od stycznia 2015 r. do marca 2016 r., w którym to okresie powód nie był w stanie samodzielnie prowadzić działalności);
- 16200 zł tytułem kosztów wymaganej opieki nad powodem.

Powód wniósł także o zasądzenie od pozwanych kosztów procesu według norm przepisanych. (pozew k. 2-6)

W odpowiedzi na pozew (...) z siedzibą w P. prowadząca działalność w Polsce poprzez (...) S.A. Oddział w Polsce wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, podnosząc zarzut braku legitymacji procesowej biernej. Pozwana wskazała, że ze skutkiem na koniec dnia 31 grudnia 2015 r. nastąpiło przeniesienie portfela czeskiego zakładu ubezpieczeń (...) Oddział w Polsce na rzecz (...) S.A. w W., w rezultacie adresatem ewentualnych roszczeń związanych z zawartymi umowami ubezpieczenia jest wyłącznie (...) S.A. w W.. (odpowiedź na pozew k. 113-122)

W odpowiedzi na pozew (...) S.A. w W. wniosło o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, kwestionując powództwo, co do wysokości. (odpowiedź na pozew – k. 206-215)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 października 2014 r. w Ł. doszło do wypadku komunikacyjnego, w którym poszkodowany został A. S. - podczas jazdy na rowerze został potrącony przez samochód. Sprawca wypadku ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej w (...) z siedzibą w P. prowadzącą działalność w Polsce poprzez (...) S.A. Oddział w Polsce z siedzibą w W. (P.). (okoliczności bezsporne; notatka policji - k. 53)

Z miejsca zdarzenia A. S. został odwieziony do domu. Następnego dnia wskutek nasilających się bólów kręgosłupa lędźwiowego powód zgłosił się do Szpitala im. (...) w Ł., gdzie pomocy udzielono mu w Izbie Przyjęć. Rozpoznano u A. S. złamanie blaszki granicznej trzonu kręgu L 1, stłuczenie uogólnione, szczególnie głowy, klatki piersiowej, miednicy i kręgosłupa lędźwiowo - krzyżowego. Po przebadaniu przewieziono A. S. do Szpitala (...) w Ł. Kliniki (...) celem leczenia. Powód został tam zaopatrzony w gorset Jewetta. Po dwudniowej hospitalizacji - 17 października 2014 r. wypisano powoda do domu z zaleceniem kontynuowania unieruchomienia w gorsecie ortopedycznym przez 2 miesiące, dalszego leczenia w poradni ortopedycznej. Następnie powód leczył się ambulatoryjnie u neurologa, ortopedy, lekarza POZ, był również rehabilitowany. (dokumentacja medyczna k. 19-51; dokumentacja medyczna w kopercie k. 242)

W wyniku wypadku z 15 października 2014 r. A. S. doznał:

- w ocenie ortopedycznej, złamania blaszki granicznej trzonu kręgu L 1, złamania blaszki granicznej kręgu L 3, stłuczenia głowy, klatki piersiowej i miednicy. Uraz nałożył się na istniejące już w dacie wypadku zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa.

- w ocenie neurologicznej, urazu kręgosłupa L/S z kompresyjnym złamaniem trzonu L1 i przednio-górnej krawędzi trzonu L3 oraz stłuczenia uogólnionego głównie głowy, klatki piersiowej, miednicy.

- w ocenie neuropsychologii doznał urazów fizycznych, złamania trzonu kręgu L-1 oraz stłuczeń. Miał też uraz głowy ze stłuczeniem i zranieniem, ale bez utraty przytomności. Cały przebieg zdarzeń po urazie pamięta. Nie stwierdzono w badaniach zmian pourazowych w mózgu, ani zmian organicznych. (opinie biegłych: ortopedy k. 309-311, k. 496-496v. – od 00:02:37; neurologa k. 285-289; neuropsychologa k. 350-352, k. 511-511v. – od 00:04:03)

Cierpienia fizyczne A. S. związane z przedmiotowym wypadkiem były, w ocenie ortopedycznej, znaczne w okresie pierwszych dwóch miesięcy od wypadku. Spowodowane były bólem towarzyszącym złamaniu, niedogodnościami towarzyszącymi unieruchomieniu tułowia w gorsecie gipsowym. Po tym czasie stopniowo zmniejszające się do poziomu aktualnie odczuwanych.

Cierpienia fizyczne i psychiczne powoda, w ocenie neurologicznej, w pierwszych dwóch miesiącach od wypadku były znaczne, w ciągu kolejnych dwóch miesięcy - średniego stopnia, przez kolejnych 6 miesięcy - umiarkowane. Dolegliwości bólowe kręgosłupa występujące po upływie dziewięciu miesięcy od wypadku należy wiązać z zaawansowanymi, wielopoziomowymi zmianami zwyrodnieniowo - dyskopatycznymi wszystkich odcinków kręgosłupa powoda, a nie z wypadkiem.

W ocenie neuropsychologicznej ograniczenia powoda (prace wymagające dźwigania, ograniczenia w wykonywaniu dotychczasowych czynności domowych, zawodowych czy jeżdżenie na rowerze) powodują pewien dyskomfort, ale nie można tego zakwalifikować, jako „cierpienie psychiczne”. W trakcie zdarzenia zachowana była pamięć i obraz sytuacji w trakcie i bezpośrednio po wypadku, więc u powoda wystąpił lęk przed jazdą na rowerze czy też prowadzeniem samochodu. M. in. z tego powodu A. S. korzystał przez pewien czas z pomocy psychiatryczno - psychologicznej. Obecnie, w ocenie neuropsychologicznej stwierdza się objawy wzmożonego napięcia pojawiające się w sytuacjach ruchu drogowego, ale w stopniu nieznacznie dezorganizującym zachowanie. (opinia biegłych: ortopedy k. 309-311, k. 496-496v. – od 00:02:37; neurologa k. 285-289, k. 392-393; neuropsychologa k. 350-352, k. 398-398v., k. 511-511v. – od 00:04:03)

Łączny trwały uszczerbek na zdrowiu powoda związany z wypadkiem z 15 października 2014 r. wyniósł w ocenie ortopedycznej – 10% - związany z uszkodzeniem kręgosłupa lędźwiowego (pkt 90a). Uraz ten nałożył się na istniejące już wcześniej zmiany zwyrodnieniowe.

W ocenie neurologicznej długotrwały uszczerbek na zdrowiu powoda związany z wypadkiem z 15 października 2014 r. wyniósł 5% (pkt 94 c) - pourazowe zespoły korzeniowe z odcinka L/S kręgosłupa. Uwzględniono przy tym stare zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne kręgosłupa, które występowały wiele lat przed wypadkiem i powodowały okresowe dolegliwości bólowe. (opinie biegłych: ortopedy k. 309-311, k. 342-343, k. 496-496v. – od 00:02:37; neurologa k. 285-289, k. 346-349)

W ocenie ortopedycznej wypadek spowodował utrudnienia w wykonywaniu przez powoda cięższych czynności fizycznych, dźwigania ciężarów. Niezdolność do wykonywania działalności gospodarczej w formie prowadzenia firmy z powodu złamania kręgosłupa na dwóch poziomach nie powinna z uwagi na przebieg procesu zrostowego złamanych kręgów przekroczyć okresu ok. sześciu miesięcy. Z punktu widzenia ortopedycznego okres pół roku jest zwykle wystarczającym na wygojenie się złamań, jakich doznał powód. Trudno jest także oddzielić skutki samego urazu od nasilenia dolegliwości spowodowanych wpływem tego urazu na objawy związane z zaostrzeniem procesu zwyrodnienia. W chwili wypadku powód był osobą w wieku 56 lat, a więc w okresie, gdy zaawansowanie procesów wstecznych w zakresie kręgosłupa jest często spotykane. Gdyby powód był młodym mężczyzną to czas leczenia

niepowikłanego złamania blaszki granicznej wyniósłby cztery miesiące. Powód, jako właściciel firmy krawieckiej, zmuszony jest do częstych podróży samochodem na dłuższe dystanse. Biorąc pod uwagę problemy kierowców z bólami kręgosłupa lędźwiowego, zgłaszane przez powoda utrudnienia w tym zakresie należy ocenić, jako uzasadnione. Wydłużenie czasu niezdolności do pracy, było w ocenie ortopedycznej, wynikiem objawów wynikających z procesu zwyrodnieniowego.

W ocenie neurologicznej powód nie był zdolny do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej przez dziewięć miesięcy od wypadku. Dotyczy to niezdolności do pracy powoda wyłącznie z powodu dolegliwości powypadkowych. Dalsza niezdolność do pracy wynikała ze starych zmian zwyrodnieniowo-dyskopatycznych kręgosłupa. Powód nie mógł pobierać zasiłku chorobowego aż przez 7 miesięcy, ponieważ maksymalny okres pobierania tego zasiłku wynosi 182 dni, czyli 6 miesięcy. Kolejne 3 miesiące świadczenia rehabilitacyjnego można wiązać z powypadkowymi dolegliwościami bólowymi kręgosłupa, natomiast dalsza niezdolność do pracy wynikała ze starych zmian zwyrodnieniowo- dyskopatycznych kręgosłupa występujących u powoda.

W ocenie neuropsychologicznej nie stwierdzono takich zaburzeń w funkcjonowaniu psychicznym powoda związanych z wypadkiem, które uniemożliwiłyby mu prowadzenie działalności gospodarczej. Czynnikiem znacznie zakłócającym taką aktywność mogło być nadużywanie alkoholu czy innych substancji psychoaktywnych. (opinie biegłych: ortopedy k. 309-311, k. 342-343, 395-396, k. 496-496v. – od 00:02:37; neurologa k. 285-289, k. 346-349, k. 392-393; neuropsychologa k. 350-352, k. 511-511v. – od 00:04:03)

Zaawansowane, wielopoziomowe zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne wszystkich odcinków kręgosłupa, które występowały u powoda wiele lat przed wypadkiem z 15 października 2014 r., niewątpliwie wpłynęły na przedłużenie okresu leczenia i rehabilitacji po wypadku. Dokładne określenie jak długo trwałoby leczenie powoda i kiedy mógłby wrócić do pracy, gdyby nie występowały u niego w/w wcześniejsze zmiany chorobowe, nie jest możliwe. Leczenie każdego pacjenta przebiega indywidualnie. (opinia biegłego neurologa k. 285-289, k. 346-349)

A. S. w związku z wypadkiem z 15 października 2014 r. poniósł koszty leczenia w łącznej wysokości 1486 zł, w tym: konsultacja ortopedyczna 29 września 2015 r. – 200 zł; CT kręgosłupa 1 grudnia 2014 r. – 360 zł; gorset Jewetta – 26 zł; wizyty lekarskie neurologiczne: 15 listopada 2014 r. – 130 zł, 6 grudnia 2014 r. – 130 zł, 31 stycznia 2015 r. – 130 zł, 9 maja 2015 r. – 130 zł; 10 stycznia 2015 r. – 130 zł; 11 kwietnia 2015 r. – 130 zł; badanie ultrasonograficzne 5 grudnia 2014 r. – 120 zł. (rachunki, faktury k. 100-103, k. 171-173)

Powód wymagał pomocy osób trzecich w związku z przedmiotowym wypadkiem:

- z punktu widzenia ortopedycznego przez 4 godziny dziennie w czasie pierwszych dwóch miesięcy po wypadku i 2 godziny dziennie w trzecim miesiącu, w czwartym miesiącu - 1 godzinę dziennie. Po tym czasie powód nie wymagał pomocy innych osób w wykonywaniu podstawowych czynności życia codziennego.

- z punktu widzenia neurologicznego w okresie pierwszych dwóch miesięcy od wypadku (w okresie noszenia gorsetu Jewetta) potrzebna była powodowi pomoc we wszystkich czynnościach wymagających dźwigania i schylania się, włącznie z czynnościami samoobsługi (mycie, ubieranie), w wymiarze około 4 godzin dziennie. Przez kolejne dwa miesiące konieczność pomocy osób trzecich wynosiła około 2 godziny/dobę. Przez dalsze sześć miesięcy - około 3-4 godziny tygodniowo (dźwiganie >5 kg, długotrwałe schylanie się).

Z powodów psychologicznych powód nie wymagał opieki osób trzecich. (opinie biegłych: ortopedy k. 309-311, k. 395-396, k. 496-496v. – od 00:02:37; neurologa k. 285-289, k. 346-349; neuropsychologa k. 350-352, k. 511-511v. – od 00:04:03)

Rokowanie na przyszłość powoda jest dość dobre. Złamanie kompresyjne nie przekraczało 1/3 wysokości trzonów, a więc było I stopnia - stosunkowo najłagodniejsza forma złamania. Tym nie mniej należy uwzględnić negatywny wpływ urazu na zaostrzenie dolegliwości związanych z procesem zwyrodnieniowym kręgosłupa. Badania obrazowe wykonane u powoda ujawniły obecność zmian zwyrodnieniowych, wielopoziomowych kręgosłupa o charakterze

przebiegu wieloletniego. Podobnie, jak w innych tego typu przypadkach poważny uraz, jaki miał miejsce u powoda: uderzenie przez samochód i upadek na jezdnię, ujawnił/nasilił objawy chorobowe samoistne występujące już w dacie zdarzenia. Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa mogła przedłużyć proces zdrowienia i tym samym opóźnić powrót powoda do pracy. Powód obecnie nie wymaga rehabilitacji w związku z wypadkiem, nie występują u niego ograniczenia w życiu codziennym zawodowym w związku z urazami odniesionymi w przedmiotowym wypadku.

Rokowania na przyszłość związane z zaburzeniami psychologicznymi spowodowanymi wypadkiem są korzystne. Następuje stopniowy proces adaptacji związany z zacieraniem śladów pamięciowych powodujących wzmożone reakcje emocjonalne. Jednak w dużym stopniu stan psychiczny związany jest z dolegliwościami bólowymi kręgosłupa i ograniczeniami z tym związanymi. Poprawa w tym zakresie wpłynie pozytywnie także na stan psychiczny. (opinie biegłych; ortopedy k. 309-311, k. 395-396, k. 496-496v. – od 00:02:37; neurologa k. 346-349; neuropsychologa k. 350-352, k. 511-511v. – od 00:04:03)

A. S. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą PPHU (...) A. S. z siedzibą w Ł. od 1 stycznia 1995 r. Podstawowym obszarem działalności firmy powoda jest produkcja odzieży wierzchniej. Ponadto firma prowadzi sprzedaż hurtową odzieży i obuwia oraz wykończanie wyrobów włókienniczych. (okoliczności bezsporne)

A. S. w dniu 2 listopada 2014 r. zawarł z S. J. (1) umowę zlecenia z wynagrodzeniem 5000 zł brutto miesięcznie. Do obowiązków S. J. (1) należało: reprezentowanie firmy, obsługa klienta i zamówień, prowadzenie korespondencji handlowej, współpraca z działem produkcji. Umowa była co miesiąc przedłużana aż do marca 2016 r. S. J. (1) przejęła obowiązki A. S. w zakresie prowadzenia firmy. (umowy zlecenia i rachunki k. 67-99; zeznania świadka S. J. (1) k. 255v.-256 – od 00:12:10; zeznania powoda: k. 512-512v. – od 00:14:22)

Potrzeba zatrudnienia S. J. na umowę zlecenia wynikała z braku zdolności powoda do wykonywania czynności zarządzania przedsiębiorstwem w związku ze zdarzeniem z dnia 15 października 2014 r. Ta forma umowy charakteryzuje się m.in. tym, że pracownik ma dużą swobodę i samodzielność w zakresie organizowania pracy, jak również brak określonego godzinowego wymiaru pracy oraz ścisłego wyznaczenia godzin rozpoczynania i kończenia pracy. Wynagrodzenie jest natomiast świadczone za zleczone działania - a nie za czas wykonywanej pracy. (opinia biegłego ds. rachunkowości i finansów k. 405-415, 454-463, k. 496v.-497 – od 00:15:30)

Od 15 października 2014 r. do dnia 15 kwietnia 2015 r. A. S. przebywał na zasiłku chorobowym z tytułu niezdolności do pracy. Następnie od 15 kwietnia 2015 r. do 13 sierpnia 2015 r. korzystał ze świadczenia rehabilitacyjnego, a w okresie od 19 października 2015 r. do 17 kwietnia 2016 r. ponownie otrzymywał zasiłek chorobowy. W w/w czasie powód uzyskał świadczenia z ZUS w kwotach netto:

- od 16 października 2014 r. do 31 października 2014 r. – 592,58 zł;
- od 1 listopada 2014 r. do 30 listopada 2014 r. – 1269,69 zł;
- od 1 stycznia 2015 r. do 31 stycznia 2015 r. – 1311,51 zł;
- od 1 lutego 2015 r. do 28 lutego 2015 r. – 1184,57 zł;
- od 1 marca 2015 r. do 31 marca 2015 r. – 1312,92 zł;
- od 1 kwietnia 2015 r. do 15 kwietnia 2015 r. – 634,95 zł;
- od 16 kwietnia 2015 r. do 30 kwietnia 2015 r. – 752,85 zł;
- od 1 maja 2015 r. do 31 maja 2015 r. – 1555,89 zł;
- od 1 czerwca do 30 czerwca 2015 r. – 1505,70 zł;

- od 1 lipca 2015 r. do 31 lipca 2015 r. – 1413,49 zł;
- od 1 sierpnia 2015 r. do 13 sierpnia 2015 r. – 543,87 zł;
- od 19 października 2015 r. do 31 października 2015 r. – 579,87 zł;
- od 1 listopada 2015 r. do 30 listopada 2015 r. – 1338,12 zł;
- od 1 grudnia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. – 1382,31 zł
- od 1 stycznia 2016 r. do 31 stycznia 2016 r. – 1382,65 zł;
- od 1 lutego 2016 r. do 29 lutego 2016 r. – 1293,31 zł;
- od 1 marca 2016 r. do 31 marca 2016 r. – 1382,73 zł. (zaświadczenie ZUS k. 62-62v.)

O utraconych przez A. S. zyskach z działalności firmy można mówić wyłącznie w okresie, gdy rzeczywiście firma nie była zarządzana ani przez powoda, ani przez S. J. (1) - w jego zastępstwie – czyli od 15 października do 1 listopada 2014 r., a zatem w okresie 18 dni kalendarzowych. Brak obecności osoby zarządzającej w tak krótkim okresie mógł uszczuplić zyskowność przedsiębiorstwa o nie więcej niż 30%. Wartość ta uwzględnia zarówno rodzaj prowadzonej działalności jak i okres nieobecności osoby zarządzającej. Wysokość utraconych przez powoda zarobków za ten okres wynosi 2415,48 zł netto (3050,38 zł netto minus 634,90 zł zasiłku chorobowego za okres od 15.10 do 1.11.2014r.).

Dodatkowy wydatek A. S. związany z zatrudnieniem S. J. (1) to koszt jej zatrudnienia pomniejszony o przychody z otrzymywanych świadczeń chorobowych. Koszty zatrudnienia S. J. (1) odpowiadają kwocie brutto umowy, tj. 5000 zł miesięcznie i są stałe w okresie jej zatrudnienia.

Biorąc pod uwagę charakter realizowanych przez S. J. obowiązków i przyjmując, że są to zwykłe czynności, niewykraczające poza typowe działania związane z prowadzeniem działalności okres dwóch tygodni był wystarczający do przekazania spraw przez S. J. powodowi po powrocie do pracy. (opinia biegłego ds. rachunkowości i finansów, k. 405-415, 454-463, k. 496v.-497 – od 00:15:30)

Przed wypadkiem A. S. był sprawny fizycznie. Oprócz prowadzenia firmy zajmował się ogrodem: kosił trawę, pielł, przycinał drzewka. Razem z żoną wykonywał obowiązki domowe, dbał o ogrzewanie domu. Uprawiał jazdę na rowerze, raz lub dwa razy do roku wędrował po górach. Po wypadku przez dwa miesiące nosił przez większą część dnia gorset. Nie mógł prowadzić samochodu przez czas dłuższy niż 15 minut. W samoobsłudze i innych czynnościach pomagała powodowi żona. Powód zażywał środki przeciwbólowe, uczęszczał na rehabilitację. Obecnie powód nie ma problemu z jazdą samochodem czy wykonywaniem części obowiązków domowych – przygotowuje posiłki, odkurza, pierze, wiesza pranie. Dom ogrzewany jest gazem. Powód nie wrócił do jazdy na rowerze i wędrowek po górach. Również nie jest w stanie wykonywać wszystkich prac w ogrodzie – zleca je innej osobie. (zeznania powoda: k. 512-512v. – od 00:14:22)

A. S. w dniu 23 października 2014 r. zgłosił pozwanym swoje roszczenia wynikające z uszkodzenia jego mienia. Ubezpieczyciel uznał roszczenia powoda za zasadne w świetle przedstawionych okoliczności i wypłacił z tego tytułu kwotę 681,50 zł. (decyzje k. 16 i 163)

A. S. w piśmie nadanym 30 grudnia 2015 r., a doręczonym 4 stycznia 2016 r. wezwał (...) S. A. Oddział w Polsce do zapłaty kwoty 256570,37 zł, w tym: 157500 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; 97584,37 zł tytułem odszkodowania za utracone zarobki; 1486 zł tytułem odszkodowania za koszty leczenia; 5000 zł miesięcznie z tytułu renty wyrównawczej za obniżenie możliwości zarobkowych - w terminie 7 dni od daty otrzymania pisma. W odpowiedzi, w piśmie z 13 stycznia 2016 r. (...) – Oddział (...) .U. S.A. wezwała powoda do przedłożenia dodatkowych dokumentów. Decyzją z 3 lutego 2016 r. wypłacono powodowi bezsporną kwotę w wysokości 1000 zł tytułem zadośćuczynienia.

A. S. w piśmie nadanym 5 maja 2016 r. wezwał ponownie (...) – Oddział (...) .U. SA. w L. do zapłaty kwoty 255570,37 zł, w tym: 157500 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; 97584,37 zł tytułem odszkodowania za utracone zarobki; 486 zł tytułem odszkodowania za koszty leczenia; 5000 zł miesięcznie z tytułu renty wyrównawczej za obniżenie możliwości zarobkowych - w terminie 7 dni od daty otrzymania pisma.

Ostatecznie w decyzji z 21 lipca 2016 r. (...) – Oddział (...) .U. SA. w L. uznał świadczenia w kwocie 2226 zł, na którą składało się: 226 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia, rehabilitacji, protezowania; kolejne 1000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Łącznie w toku postępowania likwidacyjnego wypłacono powodowi: 2000 zł tytułem zadośćuczynienia, 226 zł tytułem kosztów leczenia oraz 681,50 zł za zniszczone mienie. (wezwanie k. 55, 166; potwierdzenie nadania k. 56; pismo k. 57; kserokopia akt szkody k. 117-205; decyzja k. 59; wezwanie k. 61; potwierdzenie nadania k. 60; decyzja k. 199-200)

W dniu 1 stycznia 2016 r. nastąpiło przeniesienie portfela ubezpieczeń z (...) Spółka Akcyjna Oddział w Polsce z siedzibą w W. do (...) S.A. w W.. W wyniku powyższego (...) Spółka Akcyjna Oddział w Polsce z siedzibą w W. zaprzestał prowadzenia działalności ubezpieczeniowej w Polsce. (okoliczności bezsporne; wydruk ze strony (...) k. 17; pismo k. 116)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie wskazanych dowodów, opinii biegłych oraz załączonych dokumentów, częściowo zeznań świadka i powoda.

W zakresie stanu zdrowia powoda i jego związku przyczynowego z wypadkiem z 15 października 2015 r. Sąd oparł się przede wszystkim na przeprowadzonych w sprawie dowodach z opinii biegłych (ortopedy, neurologa, neuropsychologa). W szczególności Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania wiarygodności opinii w zakresie stwierdzenia wystąpienia u powoda trwałego uszczerbku na zdrowiu (ortopeda), długotrwałego uszczerbku na zdrowiu (neurolog). Opinie biegłych zarówno pisemne jak i ustne uzupełniające są przy tym konsekwentne i spójne - biegli w sposób logiczny i przekonujący wyjaśnili, w czym upatrują trwałe (długotrwałe) uszczerbek i jaki on ma związek z doznanymi przez powoda w następstwie przedmiotowego wypadku obrażeniami oraz jak stwierdzone u powoda ograniczenia kwalifikują się z punktu widzenia ich doświadczenia zawodowego i posiadanej wiedzy specjalistycznej. W szczególności biegli: ortopeda i neurolog szczegółowo wyjaśnili, dlaczego uraz doznany z wypadku nałożył się na istniejące już w jego dacie zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa i rozgraniczyli skutki wypadku od schorzeń samoistnych powoda.

Sąd pominął częściowo opinię biegłego ds. rachunkowości w zakresie, w którym określił okres, w którym zasadne było zatrudnienie osoby trzeciej do prowadzenia przedsiębiorstwa. Okres niezdolności do pracy powoda, Sąd ustalił na podstawie opinii biegłych lekarzy, w szczególności biegłego neurologa, który wskazał dziewięćmiesięczny okres niezdolności do pracy powoda związany z wypadkiem z 15 października 2014 r., mimo, iż powód korzystał ze zwolnień lekarskich i świadczenia rehabilitacyjnego znacznie dłużej.

Sąd zważył, co następuje:

Podstawą prawną powództwa jest art. 822 § 4 k.c. w zw. z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124, poz. 1152 z późn. zm.).

W odpowiedzi na pozew (...) z siedzibą w P. prowadząca działalność w Polsce poprzez (...) Spółkę Akcyjną Oddział w Polsce z siedzibą w W. podniosła zarzut braku legitymacji procesowej biernej albowiem ze skutkiem na koniec 31 grudnia 2015 r. nastąpiło przeniesienie portfela czeskiego zakładu ubezpieczeń (...) Oddział w Polsce na rzecz (...) S.A. w W.. W ocenie Sądu powyższy zarzut nie jest zasadny. Solidarna odpowiedzialność pozwanych wynika z art. 55⁽⁴⁾ k.c., zgodnie, z którym, nabywca przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego jest odpowiedzialny solidarnie ze zbywcą za jego zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa lub gospodarstwa, chyba, że w chwili nabycia nie wiedział o tych zobowiązaniach, mimo zachowania należytej staranności. W chwili szkody objętej przedmiotowym

zdarzeniem marka handlowa P. należała do (...) z siedzibą w P. działającą poprzez (...) Spółkę Akcyjną Oddział w Polsce. W grudniu 2015 r. nastąpiła sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa, w wyniku, której od 1 stycznia 2016 r. portfel ubezpieczeń (...) Oddział w Polsce został przejęty przez (...) .U. S.A. W W.. W związku z powyższym pozwani odpowiadają solidarnie z tytułu umowy ubezpieczenia zawartej ze sprawcą wypadku.

W zakresie żądania zapłaty zadośćuczynienia, podnieść należy, iż zgodnie z art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Na skutek przedmiotowego wypadku A. S. doznał złamania blaszki granicznej trzonu kręgu L 1, złamania blaszki granicznej kręgu L 3, stłuczenia głowy, klatki piersiowej i miednicy. Doznane w wypadku obrażenia skutkowały wystąpieniem u powoda trwałego ortopedycznego uszczerbku na zdrowiu łącznie w wysokości 10%, a także neurologicznego długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 5%. Pomimo fakultatywnego charakteru zadośćuczynienia, okoliczności tej sprawy uzasadniają, w ocenie Sądu, przyznanie go powodowi. Należy tu podkreślić, iż ustalając wysokość zadośćuczynienia, Sąd w żaden sposób nie jest związany procentowym uszczerbkiem na zdrowiu ustalonym przez biegłych lekarzy. Ta okoliczność ma jedynie dać pewną wskazówkę, co do wielkości zadośćuczynienia, lecz w żaden sposób jej nie przesądza. Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd zważył, więc nie tylko na stopień uszczerbku na zdrowiu (łącznie 15%), ale także na ujemne doznania będące skutkiem wypadku, to, iż powód przez wiele miesięcy wyłączony był z normalnego funkcjonowania, wymagał opieki, musiał nosić gorset ortopedyczny, a obecnie nie może jeździć na rowerze czy chodzić po górach. Z drugiej strony trzeba mieć także na uwadze to, iż powód wrócił do pracy zawodowej – nadal prowadzi swoją firmę, a także korzystne rokowania, co do stanu zdrowia powoda w przyszłości. Rozważając te okoliczności Sąd uznał, że odpowiednim dla powoda zadośćuczynieniem będzie kwota 52000 zł. Ustalenie zadośćuczynienia w tej wysokości uwzględnia jego kompensacyjny charakter, przedstawiając ekonomicznie odczuwalną wartość i nie jest nadmierne w stosunku do aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa. Mając jednakże na uwadze fakt, iż tytułem zadośćuczynienia w toku postępowania likwidacyjnego, strona pozwana wypłaciła powodowi 2000 zł, to Sąd zasądził na rzecz powoda z tego tytułu uzupełniająco 50000 zł, uwzględniając jedynie w tym zakresie zgłoszone roszczenie, w pozostałej części oddalając je, jako nadmiernie wygórowane.

Żądanie zasądzenia odszkodowania znajduje podstawę prawną w przepisie art. 444 § 2 k.c., według którego jeżeli zwiększyły się potrzeby poszkodowanego może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Podnieść trzeba na wstępie, iż przyznanie odszkodowania z tytułu zwiększonych potrzeb na podstawie art. 444 § 2 k.c. nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki. Do przyznania świadczenia z tego tytułu wystarcza samo istnienie zwiększonych potrzeb, jako następstwo czynu niedozwolonego (por. wyrok SN z 11. 03. 1976 r., IV CR 50/76, OSNCP 1977/1/11). Nie ulega jednakże wątpliwości, iż to na stronie powodowej spoczywa procesowy ciężar udowodnienia zaistnienia tychże zwiększonych potrzeb, wystąpienia kosztów oraz ich wysokości (art. 6 k.c.).

Strona powodowa wносиła o zasądzenie na jej rzecz odszkodowania: 486 zł tytułem poniesionych kosztów leczenia oraz 16200 zł tytułem opieki osób trzecich.

W rozpoznawanej sprawie, na skutek wypadku z 15 października 2014 r. u powoda powstały zwiększone potrzeby w zakresie konieczności ponoszenia wydatków na opiekę osób trzecich oraz wydatków na leczenie.

Sąd ustalił, że powód wymagał opieki osób trzecich przez pierwsze dwa miesiące po wypadku przez 4 h dziennie, przez kolejne dwa miesiące przez 2 h dziennie, a w czasie następnych sześciu miesięcy przez 3-4 h tygodniowo. Jako miarodajne do oceny kosztów opieki przyjęte zostały przez Sąd stawki stosowane przez (...), które w okresie od 1 lipca 2013 r. do 31 grudnia 2016 r. wynosiły 11 zł za jedną godzinę (k.510). Stawki te stosowane są na rynku usług opiekuńczych i to przez stowarzyszenia charytatywne, nie ma więc podstaw do twierdzenia, iż są one zawyżone. Istnienie zwiększonych potrzeb musi powodować zasądzenie odszkodowania w wysokości ustalonej w oparciu o ceny rynkowe. Takimi cenami, jak to zostało już powiedziane, są stawki stosowane przez (...). W okresie, w którym

powodowi niezbędna była pomoc osób trzecich koszty opieki wyniosły łącznie 4950 zł (60 dni x 4 h x 11 zł = 2640 zł; 60 dni x 2 h x 11 zł = 1320 zł; 6 mc x 15 h x 11 zł = 990 zł – 3-4 h tygodniowo to około 3,5 h w tygodniu, czyli 15 h miesięcznie). Wobec powyższego Sąd oddalił powództwo w zakresie żądania odszkodowania za opiekę osób trzecich ponad 4950 zł.

Koszty leczenia powoda, udokumentowane fakturami i rachunkami wyniosły łącznie 1486 zł. Mając jednakże na uwadze fakt, iż tytułem odszkodowania w toku postępowania likwidacyjnego, strona pozwana wypłaciła powodowi 226 zł to należąca byłaby z tego tytułu kwota 1260 zł. Sąd związany jednak treścią art. 321 § 1 k.p.c. uwzględnił w tym zakresie powództwo w całości tj. 486 zł.

Podstawą prawną żądania zasądzenia renty wyrównawczej (również skapitalizowanej) jest art. 444 § 2 k.c., zgodnie, z którym jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Szkada wyraża się tu różnicą między zarobkami, jakie poszkodowany osiągnąłby w okresie objętym rentą, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (zarobki hipotetyczne), a zarobkami, jakie może realnie osiągnąć bez zagrożenia swojego stanu zdrowia.

Powód przed wypadkiem prowadził własną działalność gospodarczą – zakład produkujący i sprzedający odzież. Wysokość utraconych przez powoda zarobków od 15 października 2014 r. do 1 listopada 2014 r. (18 dni kalendarzowych) wyniosła 2415,48 zł netto (3 050,38 zł netto - 634, 90 zł). Kwota ta uwzględnia otrzymany przez powoda proporcjonalnie w tym okresie zasiłek chorobowy. Powód nie był zdolny do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej przez dziewięć miesięcy od wypadku tj. w okresie od 15 października 2014 r. do 15 lipca 2015 r. Przy czym przekazanie obowiązków po tak długiej nieobecności, jak ocenił biegły ds. rachunkowości wymagało 14 dni „wdrożenia”. Sąd, zatem przyjął, że potrzeba zatrudnienia S. J. istniała do końca lipca 2015 r. Podkreślenia wymaga, że dotyczy to niezdolności do pracy wyłącznie z powodu dolegliwości powypadkowych, a nie z powodu schorzeń samoistnych. Dalsza niezdolność do pracy powoda wynikała z wcześniejszych zmian zwyrodnieniowo-dyskopatycznych kręgosłupa – brak, zatem związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy wypadkiem, a niezdolnością do pracy powoda w okresie po lipcu 2015 r. Powód zatrudnił do prowadzenia firmy osobę trzecią za wynagrodzeniem 5000 zł brutto miesięcznie, dlatego nie można mówić o utraconych dochodach, wskutek braku osobistego nadzoru przez powoda w okresie od 2 listopada 2014 r. do 31 lipca 2015 r., a jedynie o dodatkowych wydatkach. Przy czym koszt miesięczny zatrudnienia S. J. (1) należy obniżyć o kwotę otrzymywanych świadczeń z ZUS. Wobec powyższego koszt zatrudnienia S. J. (1) wyniósł w okresie od 2 listopada 2014 r. do 31 lipca 2015 r. 45000 zł (tj. 9 mc x 5 000 zł). Świadczenia z ZUS wypłacone w tym okresie to kwota 12210,77 zł (od 2 do 30 listopada 2014 r. 1227,37 zł; grudzień 2014 r. 1311,52 zł; od stycznia 2015 r. do lipca 2015 r. łącznie 9671,88 zł). W związku z tym koszty zatrudnienia osoby trzeciej wyniosły 32789,23 zł (45000 zł - 12210,77 zł). Łącznie z tytułu utraconych zarobków i poniesionych kosztów zatrudnienia S. J. Sąd zasądził od pozwanych solidarnie 35204,71 zł (32789,23 zł + 2415,48 zł), a w pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił, jako zbyt wygórowane.

Łącznie tytułem odszkodowania Sąd w punkcie 1b wyroku zasądził kwotę 40640,71 zł (tj. 4950 + 486+35204,71).

W zakresie żądania zasądzenia odsetek Sąd zważył, iż stosownie do przepisu art. 481 § 1 k.c., stanowiącego – zgodnie z dyspozycją art. 359 § 1 k.c. formalne, ustawowe źródło odsetek, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia choćby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności. Istotne jest, więc ustalenie momentu, w którym dłużnik opóźnił się ze spełnieniem świadczenia. W przedmiotowej sprawie powód domagał się zasądzenia odsetek za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu, tj. od 1 lutego 2017 r. Było to zasadne w zakresie zasądzonych kwot z tytułu zadośćuczynienia, zwrotu kosztów leczenia i utraconych dochodów –powód przed wniesieniem powództwa wzywał stronę pozwaną o wypłatę tych świadczeń m.in. w wezwaniu nadanym 5 maja 2016 r. Jednakże w zakresie żądania odszkodowania z tytułu opieki osób trzecich, to pierwszym wezwaniem był pozew, który został doręczony pozwanym 13 marca 2017 r. (k. 112 i k. 112a), a zatem pozwani od dnia następnego pozostają w opóźnieniu. Dlatego też Sąd zasądził odsetki za opóźnienie od 4950 zł od dnia 14 marca 2017 r. W pozostałym zakresie powództwo o odsetki za okres wcześniejszy podlegało oddaleniu.

Z uwagi na to, że żądanie powoda nie zostało uwzględnione w całości, Sąd o kosztach procesu rozstrzygnął na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. rozdzielając je stosunkowo. Powód wygrał sprawę w 29,20% tj. żądał łącznie 310358,32 zł, a zasądzone na jego rzecz łącznie 90640,71 zł.

Koszty poniesione przez powoda wyniosły łącznie 31543,30 zł (koszty zastępstwa procesowego 10800 zł; opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł; opłata od pozwu 15527 zł; zaliczki na wynagrodzenie biegłych: 2000 zł i 500 zł). Koszty poniesione tymczasowo przez Skarb Państwa, których powód nie uiścił to łącznie 2699,30 zł (tj. zaliczki na wynagrodzenie biegłych: 1543 zł, 779,80 zł, 257,79 zł i 118,01 zł).

Koszty poniesione przez (...) S.A. w W. wyniosły 13596,80 zł (koszty zastępstwa procesowego 10800 zł; opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł; zaliczki na wynagrodzenie biegłych: 1000 zł; 500 zł; 500 zł; 500 zł i 279,80 zł). Koszty poniesione przez (...) z siedzibą w P. wyniosły łącznie 10817 zł (koszty zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa). Łączne koszty obu pozwanych to 24413,80 zł – z czego kwota 13596,80 zł stanowi 55,7 %, a kwota 10817 zł stanowi 44,3 %.

Łączne koszty procesu obu stron wyniosły 55957,10 zł – z czego 70,80 % to 39617,63 zł, a 29,20% to 16339,47 zł. Z uwagi na to, że powód powinien ponieść koszty w kwocie 39617,63 zł, a poniósł jedynie w kwocie 31543,30 zł, to winien zwrócić pozwanym 8074,33 zł. Z kwoty 8074,33 zł 55,7 % to 4497,40 zł i tę kwotę Sąd zasądził od powoda na rzecz (...) S.A. w W.. Z kwoty 8074,33 zł 44,3% to 3576,93 zł i tę kwotę Sąd zasądził od powoda na rzecz (...) z siedzibą w P. prowadzącej działalność w Polsce poprzez (...) S. A. Oddział w Polsce.

O nieuiszczonych kosztach - łącznie 2699,30 zł - Sąd orzekł na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2010.90.594 j.t. ze zm.) z zastosowaniem w/w art. 100 k.p.c., nakazując ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Łodzi z roszczenia zasądzonego na rzecz powoda w punkcie 1a wyroku kwotę 2699,30 zł tytułem wynagrodzenia biegłych wyłożonych tymczasowo z funduszu Skarbu Państwa.